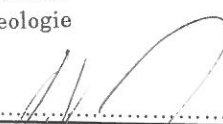

**Žádost o stanovisko ARÚ AV ČR, Praha, v. v. i. dále jen (ARÚ)
k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území
s archeologickými nálezy dle §22., odst.2**

1. Oprávněná organizace: Západočeská Univerzita v Plzni, Filozofická fakulta, Katedra archeologie
2. Identifikační údaje o zkoumané lokalitě: Lokalita: Lubná VI k.ú.: Lubná u Rakovníka p.č.: 913/31, 915 Stupeň ochrany lokality (např. rejstříkové číslo KP, NKP atp. je-li prohlášena): není Souřadnice středu plochy (mm na ZM10; JTSK, S42, UTM-WGS84): Easting (mm od Z) 793960 Northing (mm od J) 1036422 (ZM10; pás:)
3. Vedoucí výzkumu a odborný garant výzkumu: PhDr. et Mgr. Petr Šída, Ph.D., Mgr. Marta Moravcová, Mgr. Dagmar Vokounová Franzeová
4. Navrhovaný koreferent výzkumu: doc. PhDr. Martin Oliva, Ph.D.
Prohlášení: Žadající instituce (fyzická osoba) si je vědoma mimořádné zodpovědnosti za průběh archeologického výzkumu který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území s archeologickými nálezy dle §22., odst.2 včetně finančních nákladů, které vzniknou s jeho realizací i následným nutným uvedením lokality do náležitého stavu po jeho ukončení (zahrnutí sond, úprava povrchu apod.). Prohlašuje, že těmito finančními prostředky disponuje, a to přímo, nebo prostřednictvím dalších (fyzických či právnických) osob. Žadající organizace (fyzická osoba) se zavazuje po ukončení terénní části výzkumu vypracovat zprávu o jeho výsledcích formou komplexní náleзовé zprávy (ve smyslu dohody o provádění arch. výzkumů a tuto zprávu předat do archivu (prokazuje se č.j. přiděleným podatelnou ARÚ) ARÚ, a to nejpozději do 1 kalendářního roku od data ukončení terénní části výzkumu. Žadající instituce si je vědoma toho, že nedodržení zde deklarovaných závazků a také podmínek, za kterých bude ARÚ eventuelně souhlasit s provedením příslušného výzkumu, může být důvodem k vypovězení dohody s AV ČR a zahájení řízení o odebrání oprávnění k provádění archeologických výzkumů s MK ČR podle § 21, odst. 5 zákona 20/87 Sb., v platném znění. Žadající organizace prohlašuje, že vyjednala s majitelem pozemku náležitosti dle §22 odst.1 a zejm. §24 zákona č. 20/1987Sb., v platném znění
V Plzni dne 23.5.2012 Razítko žadající oprávněné organizace: <p style="text-align: right;">Západočeská univerzita v Plzni Fakulta filozofická katedra archeologie</p> <p>Podpis statutárního zástupce (oprávněné fyzické osoby): </p>

5. Povinné přílohy k žádosti:

Příloha č. 1:

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů do regionálně příslušné sbírkotvorné organizace, nebo NM v Praze ve smyslu § 23 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, pokud žadatelem není přímo příslušná instituce

Příloha č. 2 (na volném listu)

Cíle a navrhované metody

Shrnutí dosavadních poznatků o lokalitě, otázky na které má výzkum odpovědět apod. Důraz musí být kladen na maximální využití nedestruktivních metod, vedoucí k minimalizaci plošného rozsahu destruktivního výzkumu včetně předpokládaného odborného přínosu výzkumu

Příloha č. 3 (na volném listu)

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Příloha č. 4 (na volném listu)

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Zde např. podnět k zahájení řízení na prohlášení věci za kulturní památku na MK ČR (v případě archeologie návrh na prohlášení za kulturní památku prostřednictvím AV ČR), dohoda s majitelem o zamezení orby a prezentaci nemovité památky přímo v terénu apod. - obecně předpokládaný dopad výsledků výzkumu na další památkový režim na lokalitě a jeho prosazování.

Příloha č. 5

Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže.

Příloha č. 6 (zejména u zapsaných KP, NKP atp.)

Stanovisko příslušného pracoviště NPÚ k záměru zjišťovací sondáže.

Příloha č. 1:

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů

Výzkum bude prováděn ve spolupráci s Muzeem TGM v Rakovníce. Všechny nálezy budou po zpracování deponovány zde.

Příloha č. 2

Cíle a navrhované metody

Lokalita Lubná VI byla objevena P. Šídou při terénním průzkumu prováděném v souvislosti s monografickým zpracováním českého gravettienu. Nová stanice se nachází ve sprašovém profilu, který je obnažený u silnice Lubná – Rakovník asi 200 m jihozápadně od stanice číslo I.

Profil byl odtěžen do současné podoby asi před 20 lety v souvislosti s úpravami okolí silnice. Od té doby je obnažený a vystavený erozi. Kulturní úroveň byla objevena při průzkumu na jaře 2006. Podrobně dokumentována pak byla v srpnu 2006. Kulturní úroveň stanice se nachází v jihozápadní části profilu v hloubce 2 m. Artefakty a kosti je možné sledovat na délce 18 m profilu, což je ve srovnání s velikostí ostatních Lubenských stanic poměrně velká vzdálenost. Lubná II má v nejdelších osách rozměry 10 x 8 m. V profilu nebyly zjištěny stopy eroze a soliflukce. I vzhledem k velké hloubce nálezů je velká šance, že se lokalita dochovala v původní.

Největší koncentrace nálezů se nachází v jihozápadní části profilu s nálezy mezi metry 6 až 9 dokumentovaného profilu. Kulturní úroveň se neprojevuje nijak výrazně. Nalezena byla díky objevení izolované kosti (kost 1 v metru 18). Následně při podrobném prohlížení profilu byly objeveny dva velké kameny ve stejné výšce v místě nálezů štípané industrie číslo 1 a 2. Teprve následně při podrobné prohlídce a začišťení profilu byly objeveny jednotlivé kusy štípané industrie a další kumulace kostí. Spolu s kostmi se ve spraši objevují i ojedinělé uhlíky. Kosti jsou fragmentární, rozbité před depozicí. Odpovídají nálezům z Lubné II. Vzhledem k dlouhodobému obnažení profilu nebylo možné pro extrémní vyschnutí a s tím spojenou tvrdost sondovat profil do hloubky větší, než 10 cm. Je však jasné, že kumulace kostí i ostatních nálezů pokračují směrem do profilu.

Nálezů artefaktů zatím nebylo učiněno mnoho. Počet ale dobře odpovídá metodě výzkumu – povrchovému sondování profilu, který navíc opatrně řeže pouze okraj stanice. I přes to, že byly zachyceny pouze čtyři kusy kamenné štípané industrie, je možné stanici kulturně zařadit, což je jev výjimečný. V souboru čtyř artefaktů se totiž nachází dva retušované nástroje, konkrétně se jedná o čepel s otupeným bokem a mikrohrot la Gravette. Tyto dva artefakty jasně zařazují stanici ke gravettienu, tedy ke stejné paleolitické kultuře, k jaké patří i ostatní Lubenské nálezy. Vedle dvou retušovaných nástrojů ze slabě patinovaného silicitu byla nalezena drobná šupinka silicitu (velikost 0,3 cm) dokládající výrobu štípané industrie přímo na místě a přepálený amorfní zlomek silicitu. Z počtu artefaktů na profilu a jejich velikosti můžeme odhadnout průměrnou plošnou hustotu artefaktů. Celkem můžeme počítat se 4 artefakty, jejich průměrná efektivní velikost je 1,4 cm. Na 3 metrech profilu v hlavní koncentraci se nacházejí tři artefakty, z toho můžeme usuzovat na průměrnou plošnou hustotu 74 artefaktů na metr čtvereční. Pro celou délku 22 m profilu můžeme počítat s průměrnou plošnou hustotou 16 artefaktů na metr čtvereční. Hustoty artefaktů tak jistě nejsou malé.

Vedle nálezů štípané industrie byly nalezeny i velké kamenné kusy pískovce či dalších surovin. Ty podle analogií z Lubné II můžeme považovat za zbytky kamenné dlažby, která zpevňovala plochu ohnišť a jejich okolí. Vedle prostých manuportů a termofraktů je možné v budoucnu očekávat i nálezy hrubotvaré štípané industrie.

Cílem zjišťovací sondáže je ověřit nálezový potenciál lokality. Sondu plánujeme o rozměru 2 x 2 m. Předpokládámě, že pro velkou hloubku nálezové vrstvy nebude možné prokopat celou plochu sondy. Nadložní spraš bude skrývána ručně, nálezová vrstva pak bude detailně vypracovávána ve čtvercích 0,5 x 0,5 m podle standartní metodiky. Nálezy budou zaměřovány a kresebně dokumentovány v plánu v měřítku 1:10. Celý objem kulturní vrstvy bude proplaven pro získání drobných artefaktů a ekofaktů.

Metoda výzkumu paleolitických situací pod spraší

1. Možnosti nalezení paleolitických lokalit pod spraší

Naše možnosti nacházet paleolitické situace zakryté mocnou vrstvou spraše jsou velmi omezené. Běžným povrchovým průzkumem je můžeme nelézt pouze v tom případě, že se nálezová vrstva díky erozi dostala v určitém místě k povrchu a je narušována orbou. Pokud je ale celá zakrytá a mimo dosah povrchové prospekce, je její nalezení dílem náhody. Tyto situace nacházíme na profilech, které je řežou. Profily mohou vzniknout například erozí (úvozy, erozní rýhy), těžební či stavební činností. Pokud je profil čerstvý, bývá na něm vidět mnohem méně, než na profilu, který je již dlouhou dobu vystaven erozní činnosti větru a deště. Na starých profilech bývají mnohem lépe viditelné především kosti (díky opršení), kterých paleolitické situace ve spraši obsahují velké množství. Kumulace kostí na jednom místě v jednom horizontu takřka vždy indikuje činnost člověka. Další nápadnou složkou kulturní vrstvy jsou velké kameny, které byly na místo doneseny a ve spraši jsou cizorodým prvkem. V neposlední řadě je nutné zmínit samotnou štípanou industrii, která ale ze zmíněných tří kategorií působí nejméně nápadným dojmem.

Druhou možností, jak situace ve spraši nalézt, je sledovat výplně mladších jam, které se do spraše zahlubují (recentních, ale i pravěkých). Pokud je nálezová vrstva v menší hloubce, než jsou dna zahloubených objektů, je těmito objekty narušována a paleolitické artefakty se dostávají do výplně těchto mladších objektů. Pokud se tedy při archeologickém výzkumu objektů mladších období nalézají patinované pazourky, měl by vedoucí výzkumu zpozornět a v místě největšího výskytu artefaktů provést sondu do podložní spraše. Výjimečně může být množství paleolitických artefaktů, které se dostaly do výplně mladších objektů, tak velké, že je možné je zachytit i povrchovým sběrem.

V případě Lubné VI se patrně jedná o neporušenou nálezovou vrstvu, takže je třeba věnovat maximální pozornost detailní dokumentaci polohy artefaktů i ekofaktů.

2. Průběh výzkumu

Archeologický výzkum lokality začíná rozměřením výzkumné sítě. Používá se pravoúhlá síť o základním kroku 1 m. Všechny sondy následně musí být orientovány souhlasně s touto sítí.

Po rozměření začíná fáze vyhledávání koncentrace (v našem případě kulturní vrstvy). Podle velikosti sledované plochy se používá buďto síť vyhledávacích sond o rozměru 1 x 2 m (tato metoda bude využita), nebo 1 m široké řezy. Pro dokumentaci polohy nalezených artefaktů je možné použít několik postupů. Pokud jsme schopni všechny artefakty zachytávat, můžeme dokumentovat jejich přesnou polohu. Tento postup je ale vhodný pouze pro neporušené lokality. Na lokalitách porušených a tam, kde nejsme schopni všechny artefakty nalézt při rozebírání sedimentu (musíme plavit či prosévat), musíme vztáhnout polohu artefaktů ke čtvercové jednotce plochy o definovaném rozměru - kroku. Krok musí být bezpodmínečně definován na počátku výzkumu a jeho rozměr musí být zachován po celou dobu výzkumu. Pokud se tak nestane, stává se výzkum obtížně hodnotitelný.

Na fázi vyhledávání koncentrací navazuje jejich vlastní exkavace koncentrace. V místech největších koncentrací rozšiřujeme sondovanou plochu tak, abychom naleziště prozkoumali co nejefektivněji.

3. Metoda výzkumu

V první fázi bude opatrně skryta nadložní spraš nad kulturní vrstvou (vzhledem k tomu, že budeme kulturní vrstvu vyhledávat, budeme postupovat ručně do maximální hloubky 0,5 m). Nalezenou kulturní vrstvu budeme detailně vypracovávat v rámci rozměřených čtverců. Artefakty i ekofakty budou přesně prostorově zaměřovány do detailního plánu v měřítku 1:10. I zde pracujeme ve čtvercové síti, pomocí níž dělíme kulturní vrstvu na jednotkové čtverce. Pro získání drobných artefaktů a ekofaktů je třeba objem kulturní vrstvy plavit (odebíráme ji právě v definovaných čtvercích, aby byly drobné artefakty a ekofakty lokalizované). Budou odebrány vzorky i pro další přírodovědné analýzy (pedologie, sedimentologie aj.)

4. Krok

Netriviálním problémem je definování kroku, pomocí něhož dokumentujeme polohu artefaktů. Krok zaměřování by měl odrážet velikost struktur, které máme zachytit. Pokud byly artefakty posunuty v řádu metrů, vystačuje krok o velikosti srovnatelné s mírou posunů, a vystačíme si tak s krokem od dvou do pěti metrů podle situace. Situace, které jsou dochované bez poškození je třeba zkoumat krokem, který odpovídá zachytitelným strukturám. Z nejmenší můžeme považovat ohniště s přilehlým pracovním prostorem. Průměr ohniště může být od 0,5 do 2 m, pracoviště bývá ve vzdálenosti 1 m od ohniště a jeho průměr bývá okolo 1 m. Pro zachycení všech těchto struktur potřebujeme krok, který je menší. Jako nejvhodnější se jeví krok 0,5 m, který dělí základní čtverec 1 x 1 m na čtyři díly. Krok 0,25 m je možné použít také, ale jeho realizace je obtížnější, protože základní čtverec dělí již na 16 dílů. Je výhodný především tam, kde jsou extrémní koncentrace artefaktů.

Příloha č. 3

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Výsledky budou zpracovány formou standardní nálezové zprávy a budou publikovány v recenzovaném archeologickém časopise. Výsledky budou využity pro muzejní prezentace pravěku Rakovnicka.

Příloha č. 4

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

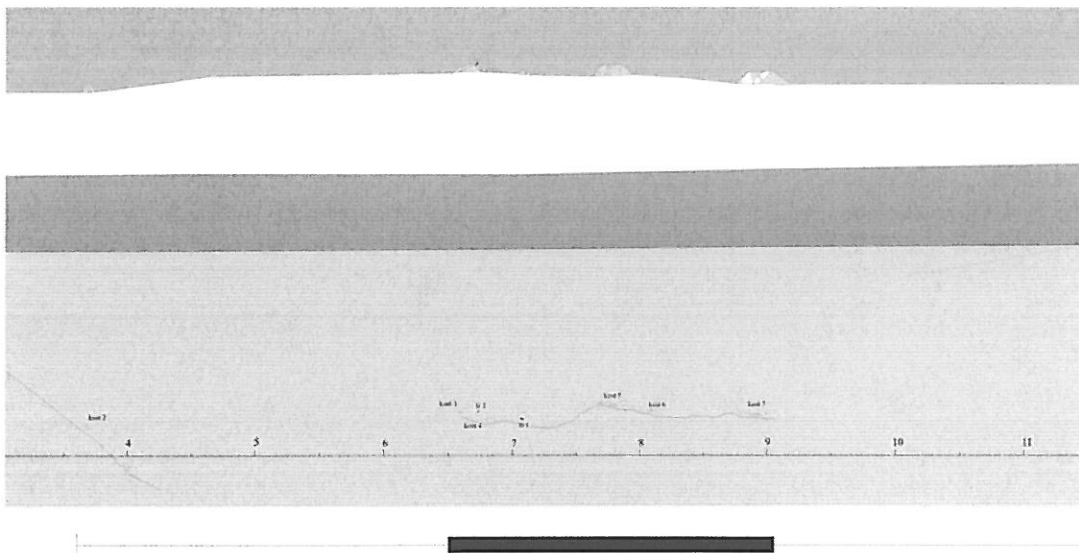
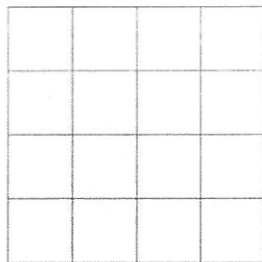
Na základě zjištění archeologického potenciálu lokality bude možné definovat strategii pro další ochranu lokality. V současnosti je poznání archeologického potenciálu lokality na pouze na úrovni registrace nálezů na profilu.

Příloha č. 5

Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže.

Lokalizace naleziště.

Nahore plán lokality s vyznačeným prostorem sondáže o velikosti 2 x 2 m. Dole detail profilu.

Příloha č. 6 (zejména u zapsaných KP, NKP atp.)

Lokalita není zapsaná na seznamu kulturních památek a neleží v chráněném území.